

POSTANOWIENIE

Dnia 7 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **W. S. i in.**

skazanego z art. 148 § 1 k.k. w zb. z art. 263 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 7 września 2023 r.

wniosku obrońcy skazanego W. S. o wyłączenie od udziału w sprawie o sygn. II KK 26/23 sędziego Sądu Najwyższego Marka Motuka,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.

postanowił

wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego Marka Motuka od udziału w sprawie kasacyjnej W. S. i in., prowadzonej pod sygn. akt II KK 26/23.

UZASADNIENIE

W toku rozprawy kasacyjnej w dniu 12 lipca 2023 r., związanej z rozpoznawaniem kasacji obrońców W. S. i T. R. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 9 marca 2022 r., sygn. akt II AKa 104/21, obrońca skazanego W. S. złożył wniosek o wyłączenie od udziału w sprawie sędziego Sądu Najwyższego Marka Motuka wskazując, że sędzia ten brał udział w składzie orzekającym Sądu Apelacyjnego w Warszawie w sprawie o sygn. akt II AKa 263/18, która z zakresie dwóch czynów przypisanych innemu oskarżonemu jest tożsama ze sprawą objętą niniejszym postępowaniem kasacyjnym i zarzutami, za które skazany został W. S.. Wniosek ten doprecyzowany został w piśmie obrońcy z dnia 25 lipca 2023 r., w którym wnioskodawca wskazał, że czyn z pkt IV aktu oskarżenia, przypisany R. B.

wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 8 grudnia 2017 r., sygn. akt XVIII K 22/17, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 14 marca 2019 r., sygn. akt II Aka 263/18 (w składzie tego sądu brał udział Marek Motuk, ówczesny sędzia Sądu Apelacyjnego w Warszawie), dotyczy tego samego zdarzenie, które objęte zostało zarzutem z pkt I aktu oskarżenia przypisanego następnie W. S. wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 7 sierpnia 2020 r., sygn. akt XVIII K 152/18, utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 9 marca 2022 r., sygn. akt II AKa 104/21, od którego wywiedziona została podlegająca obecnemu rozpoznaniu Sądu Najwyższego kasacja.

Identyczna sytuacja ma – zdaniem obrońcy – miejsce w odniesieniu do czynu z pkt XI aktu oskarżenia przypisanego R. B. w pierwszej sprawie oraz czynu z pkt III aktu oskarżenia przypisanego w postępowaniu zakończonym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie w sprawie o sygn. akt II AKa 104/21 poddanym obecnej kontroli kasacyjnej. Jak dalej wywodził obrońca, w zakresie dotyczącym tych czynów SSN Marek Motuk, jako sędzia SA w Warszawie, wyraził już swoje stanowisko co do wiarygodności zeznań świadków i wyjaśnień R. B., które stanowią ten sam materiał dowodowy w obu sprawach.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy skazanego W. S. o wyłączenie od udziału w rozpoznaniu jego kasacji od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 9 marca 2022 r., sygn. akt II AKa 104/2, sędziego SN Marka Motuka jest zasadny.

Zaistnienie przesłanek z art. 41 § 1 k.p.k. nie wymaga stwierdzenia rzeczywistej stronniczości sędziego, lecz wyłącznie wystąpienia zobiektywizowanych czynników, które mogłyby w odbiorze zewnętrznym rodzić uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności (zob. uchwała Sadu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2007 r., I KZP 9/07, OSNKW 2007, z. 5, poz. 39, czy też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2009 r., III KK 257/08). Jak trafnie podnosi się w piśmiennictwie i orzecznictwie, branie udziału przez sędziego w rozpoznawaniu sprawy, w której z uwagi na powiązania przedmiotowo – podmiotowe wypowiedział się co do oceny dowodów będących podstawą ustaleń faktycznych we wcześniej rozpoznawanej przez siebie sprawie stanowi zazwyczaj

podstawę do wyłączenia sędziego (zob. J. Kosonoga (w:) R. A. Stefański, S. Zabłocki (red.), Kodeks postępowania karnego. Komentarz do art. 1 – 166, Warszawa 2017, tom I, s. 605-607 oraz powołane tam orzeczenia Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych). Oczywiście jest przy tym, że o ewentualnym zastosowaniu art. 41 § 1 k.p.k. decyduje stopień powiązania pomiędzy czynami przypisanymi poszczególnym oskarżonym. Inaczej ocenić więc należy klasyczne współsprawstwo oraz podżeganie i pomocnictwo, a inaczej sytuacje, w których sędzia orzeka w sprawie osoby, której zarzuca się inny czyn niż przypisany osobie uprzednio osądzonej, przy czym istnieje określony stopień powiązania między tymi czynami. Teoretycznie zatem mogą wyłonić się układy procesowe, w których stopień powiązania dowodowego pomiędzy czynami współsprawcy już osądzonego a czynem, który miałby stanowić przedmiot osądu przez tego samego sędziego, pozwoliłby uzasadnić orzeczenie w przedmiocie odpowiedzialności karnej określonej osoby bez odwoływania się do depozycji osoby uprzednio osądzonej oraz innych dowodów poddanych już analizie w związku z wydaniem orzeczenia wobec niej (zob. J. Kosonoga, *op. cit.*, s. 607).

W niniejszej sprawie taka, ostatnia ze wskazanych sytuacji, bez wątpienia jednak nie zachodzi. Związek obu czynów przypisanych w wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 8 grudnia 2017 r., sygn. akt XVIII K 22/17, R. B. jest bez wątpienia bezpośredni z odpowiednimi czynami przypisanymi W. S.w sprawie obecnie kontrolowanej przez Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym. Są to po prostu czyny popełnione w warunkach współsprawstwa i opierają się, co jednoznacznie wynika z pisemnych motywów orzeczeń zapadłych w obu tych sprawach, na identycznym materiale dowodowym. Wprawdzie w postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy nie kontroluje ustaleń faktycznych oraz nie dokonuje ponownej oceny dowodów, jednakże chociażby z uwagi na bezsporny fakt, że zarzut z pkt 2 kasacji obrońcy W. S., kwestionujący sposób kontroli przez Sąd Apelacyjny w Warszawie w sprawie II AKa 104/21, oceny tych samych dowodów, będących podstawą ustaleń faktycznych co do tożsamyh czynów w obu sprawach, oczywiście jest, że może to utrudnić dokonanie obiektywnego osądu, który byłby przeciwny do tego, jaki stał się podstawą wniosku tego samego Sądu w

sprawie II AKa 263/18, w której sędzia Marek Motuk kontrolował również w tym zakresie wyrok Sądu pierwszej instancji wydany wobec R. B.

Z uwagi na wykazany przez obrońcę bezpośredni związek przedmiotowo-podmiotowy obu spraw w określonym przez niego zakresie, wyłączenie sędziego SN Marka Motuka od udziału w sprawie II KK 26/23, jawi się wręcz jako konieczność.

Z powołanych względów orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[K.K.]

[ms]